

KASB - INSON ISH FAOLIYATINING MA'LUM TAJRIBA, TAYYORGARLIK TALAB ETADIGAN FAOLIYAT TURI

Nishonova Karima - Kosonsoy tuman

1-son kasb hunar maktabi ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Annotatsiya: Insoniyat paydo bo'libdiki, u har doim o'zini boqishga, ehtiyojlarini va manfaatlarini qondirishga harakat qilgan va hozirda ham shu yo'ldan bormoqda.

Kalit so'zlar: Oziq – ovqat,kraxmal, vizual, kalsiy, 1 –nav, fosfor, pentozanlar, 2 –nav, krupchatka, yuqori nav.

Inson o'z ehtiyojlarini eng avvalo oziq - ovqat, boshpana, kiyim - kechaklarga bo'lgan ehtiyojlami qondirishdan boshlagan. Keyinchalik yangi sivilizatsiyalar paydo bo'lgach, ya'ni insoniyat madaniylashib borgan sari o'z ehtiyojlariga kerak bo'lgan mahsulotlami ishlab chiqara boshlagan. Bular eng awalo shu sohadagi kasb egalarini paydo bo'lishiga va jamiyatni shu mahsulotlarga bo'lgan ehtiyojini qondirishga intilishlami paydo qilgan. Jamiyat rivojlana borgan sari yangi kasblar paydo bo'lgan va rivojlanib borgan. Insonlar esa yaxshi va baxtli yashashga intilganlar. Buning uchun kasb tanlaganlar, tajriba oshirganlar va bilimlami to'plaganlar.

Kasb - inson ish faoliyatining ma'lum tajriba, tayyorgarlik talab etadigan faoliyat turi, sohasi, hunardir. Kasbga umumiy yoki maxsus ma'lumot hamda amaliy tajriba yo'li bilan erishiladi. Kasb ichida mehnat faoliyatining eng tor xarakteri bilan ajralib turuvchi ixtisoslari bor. Ba'zi kasblarda bir qancha ixtisoslar masalan: chilangar kasbida - remontchi chilangar, asbobsoz chilangar, yig'uvchi chilangar kabi yo'nalishlar mavjud. Demak, har bir kasbga xos bo'lgan yo'nalishlar mavjud bo'ladi. Bu esa inson faoliyatini kengayib borayotganligini, har bir sohani o'ziga xos tor jabhalari borligini tasdiqlaydi.

Hozirgi kunda qandolat mahsulotlarini iste'mol qilish talabi ortib bormoqda. Qandolat mahsulotlariga talab ko'pligi sababli assortimentlar soni ham ko'paygan. Qandolat mahsulotlari 2 turga ya'ni shakarli va unli qandolat mahsulotlariga bo'linadi. Unli qandolat mahsulotining asosiy xom –ashyosi un hisoblanadi. Un boshqa mahsulotlarga qaraganda arzonroq bo'lgani uchun, soxtalashtirish mumkin. Unni soxtalashtirish 3 turda amalga oshiriladi. Bular, assortiment soxtalashtirish, sifat soxtalashtirish va miqdoriy soxtalashtirish. Unni soxtalashtirish orqali 1 -navli unga 2 –navli unni aralashtirib, 1 –navli unni sifatini soxtalashtirish mumkin, 1 –navli unga shakar kukuni qo'shish natijasida oliy navli unni hosil qilish mumkin. Un navining nomini o'zgartirib assortiment soxtalashtirishni amalga oshirish mumkin. Soxtalashtirilgan un mahsulotini uy sharoitida ham aniqlash mumkin. Qandolat mahsulotlari-bu shakar yoki boshqa

shirin moddalar (asal ksilitol sorbitol), shuningdek, turli xil mevalar, rezavorlar, sut, sariyog‘, kakao loviyalari, yong‘oq donalari, un va boshqa tarkibiy qismlardan iborat mahsulotdir. Un-har xil donlarni qayta-qayta maydalash, so‘ngra alohida fraksiyalarni ajratish natijasida olingan kukunli mahsulot.

Qandolat mahsulotlari-bu shakar yoki boshqa shirin moddalar (asal ksilitol sorbitol), shuningdek, turli xil mevalar, rezavorlar, sut, sariyog‘, kakao loviyalari, yong‘oq donalari, un va boshqa tarkibiy qismlardan iborat mahsulotdir. Un-har xil donlarni qayta-qayta maydalash, so‘ngra alohida fraksiyalarni ajratish natijasida olingan kukunli mahsulot. Qo‘llaniladigan don turiga qarab, un: bug‘doy, javdar, bug‘doy-javdar, arpa, jo‘xori uni, makkajo‘xori, guruch, grechka, soya va no‘xat. Qattiq bug‘doydan un, yumshoq navlardan farqli o‘laroq, yuqori sifat ko‘rsatkichlariga ega bo‘lgan mahsulotlarni ishlab chiqarish imkonini beradigan xususiyatlarga ega. Bu asosan oqsillarning sifatli tarkibiga bog‘liq. Bug‘doy uchun eng ahamiyatli protein gliadindir. Qattiq bug‘doyda elektroforez bilan aniqlanadigan gliadinning kam harakatlanuvchi fraksiyalari mavjud. Standartda ma‘lum bir navdagi un belgilangan foizdan yuqori bo‘lmagan kulning massa ulushiga ega bo‘lishi kerakligini belgilaydi: eng yuqori navli bug‘doy uni uchun - 0,55% dan ko‘p bo‘lmagan; 1-s. -0,75% dan oshmasligi kerak; 2-s -1,25% dan ko‘p bo‘lmagan. Urug‘li javdar unida kulning massa ulushi 0,75% bo‘lishi kerak; tozalangan uchun -1,45%, devor qog‘ozi uchun -2%, lekin tozalashdan oldin donga nisbatan 0,77 dan kam bo‘lmagan.

Xulosa qilib aytganda, un ancha arzon mahsulot bo‘lganligi uchun, uni osongina soxtalashtirish mumkin. Soxtalashtirilgan mahsulotni uy sharoitida ham aniqlash mumkin. Un mahsulotlari assortiment soxtalashtirish mahalliy savdogarlar tomonidan keng soxtalashtirildi.

Adabiyotlar:

1. Davlat iqtisodiyotini rivojlantirish bo'yicha yoshlarning innovatsion g'oyalari: Ilmiy-amaliy konferentsiyasi materiallari to'plami. - Stavropol: GFR nashriyoti, 2014 yil. – 151b.
2. Non ishlab chiqarish texnologiyasi. Xom ashyo va materiallar: boshlang'ich uchun darslik. prof. ta'lim/ Ed.3-nashr: "Akademiya" nashriyot markazi, 2012 yil. – 288 p.
3. A.Yu.Baranovskiy, L.I.Nazarenko “Ovqatlanish asoslari: qo'llanma”- Sankt-Peterburg.: Piter, 2007 yil. - 528 b.
4. Artemova E. N.-“Umumiy ovqatlanish mahsulotlari texnologiyasi asoslari” darslik. 2-nashr. 2010 yil. -336 b.